

Virginia Alfonsín, postgraduada en Arts Escèniques i Acció Social:

«AQUEST POSTGRAU ÉS UN DISPARADOR IMPORTANT PER A PROJECTES COMUNITARIS.»

Entrevista i fotografia per Rebeca Jala

Esriptora i activista pels drets de les persones migrants, Vivi, com li agrada que li diguin, a més del postgrau en Arts Escèniques i Acció Social ha cursat l'itinerari de dramatúrgia a l'obrador internacional Sala Beckett i és diplomada en "Feminismos Campesinos y Comunitarios" per la Universitat de Jujuy, Argentina.

El seu treball literari proposa una crítica feminista al racisme, a les desigualtats i a les estructures del colonialisme. Ha publicat la [novel·la](#) Mundo Zurdo i altres textos de narrativa breu i col·laborativa, com alguns dels que integren l'antologia sobre violència sexual Mis palabras no callan (Inguz Editorial, Buenos Aires, 2019) o el volum sobre violències en les fronteres, editat enguany per TicTac (Taller de Intervenciones Críticas Transfeministas Antirracistas Combativas). Actualment està fent la residència Km.0 al Centre Cívic Pere IV pel seu text teatral High Cost Country, una peça sobre desindustrialització i violència policial a la capital catalana. A principis de 2025 publicarà el seu segon llibre en solitari, Ningún otro infierno te espera (Ed. Salto de Página).

QUINES MOTIVACIONS ET VAN PORTAR A CURSAR AQUEST POSTGRAU?

El programa em va semblar molt interessant per respondre a les inquietuds que tenia: d'una banda, la tasca d'acció social, comunitària, i d'altra el treballar la pràctica artística en col·lectivitat i des de la creació. Jo ja feia temps que treballava de manera individual i em sentia sola. Per això crec que a l'hora de pensar com l'art pot intervenir en els reptes que tenim és molt important agrupar veus diverses, tant per sentir-se acompanyat en tots els processos com per a la cerca de finançament i per a la presentació dels projectes a les entitats públiques. La perspectiva del treball artístic canvia totalment quan és individual de quan és col·lectiu.

«LA PERSPECTIVA DEL TREBALL ARTÍSTIC CANVIA TOTALMENT QUAN ÉS INDIVIDUAL DE QUAN ÉS COL·LECTIU.»

QUIN SENTIT DONES A AQUEST POSTGRAU EN EL CONTEXT CULTURAL I SOCIAL QUE T'ENVOLTA?

Vam acabar el postgrau generant uns equips de treball per fer la presentació del projecte final dels estudis. Ja des del principi vaig coincidir en temàtiques i interessos amb Ingrid Riera i Tur Morán, així que vam formar un grup on teníem clar que volíem fer un projecte realitzable, no només per a graduar-nos. També vam tenir un excel·lent acompanyament per part de la tutora, Eva Garcia, que tenia experiència en centres penitenciaris, l'àrea que volíem indagar. La veritat és que el trànsit al llarg del postgrau va ser molt positiu i l'etapa posterior també ho ha estat, perquè s'ha donat sentit a la feina que vam fer i al que vam aprendre.

**EN L'ÀMBIT
PERSONAL, QUÈ
T'HAN APORTAT
AQUESTS ESTUDIS? I
EN EL TERRENY
PROFESSIONAL?**

M'he sentit acollida i compresa, he trobat moments molt propers a l'amistat, gent amb qui vull seguir en contacte perquè em desperta molta curiositat el que van a fer... La veritat és que aquest postgrau m'ha donat confiança en el treball en equip i curiositat per altres disciplines, per altres persones i per les possibilitats futures. A escala professional m'ha permès inserir-me en el treball artístic comunitari, cosa que, d'altra manera, m'hagués resultat molt difícil perquè no tenia els contactes ni els coneixements. Sens dubte aquest postgrau és un disparador important per a projectes comunitaris que, a més, nodreix diferents possibilitats; és a dir, que pots procedir de disciplines molt diverses, però allà trobaràs una catapulta cap a allò que et motivi per poder continuar amb la teva investigació posterior.

**QUIN AMBIENT ES
CREA AL
POSTGRAU?**

Nosaltres érem 17 alumnes de procedències molt diverses i, des del primer moment es va generar una proximitat..., una curiositat..., una cura especials. Dinàvem junts, ens interessaven pels projectes dels altres... Això va anar derivant en la creació de grups no només per interessos professionals, sinó també per empatia amb les persones. Va ser un procés meravellós.

**QUÈ DESTACARIES
DE TOT EL QUE ES
TOCA EN ELS
DIFERENTS
MÒDULS? I DELS
PROFESSORS QUE
ELS IMPARTEIXEN?**

Destacaria el fet de tenir a prop una pràctica que desconeixes i que t'expliquen d'una manera exhaustiva persones que l'estan liderant a Catalunya i que, a més, porten als seus col·laboradors, cosa que fa que l'experiència sigui totalment immersiva. Recordo, per exemple, el treball amb Jordi Cortés al mòdul "Eines d'arts escèniques", i el que vam fer amb Joan Carles Fernández i Eugenio Szwarcer, de La Conquesta del Pol Sud, al de "Pràctica de creació i escenificació". També vaig descobrir el teatre d'objectes, amb Xavier Bovés, i em va semblar que tenia moltíssim potencial.

Una cosa que em va sorprendre al principi va ser que no hi hagués una part teòrica prèvia, sinó que ens posàvem a treballar de manera immediata.

Vull dir amb això que el postgrau és molt pràctic i, si després vols ampliar conceptes, has d'anar tu a buscar les fonts i les referències teòric-literàries que hi hagi al voltant d'aquesta pràctica.

LA RECERCA QUE VAS FER COM A TREBALL FINAL ES VA DUR A TERME?

Sí. Vam acabar el postgrau al juny i al setembre del mateix any ja vam entrar al centre penitenciari de Wad-Ras per posar en pràctica el projecte Naixem Cridant. Això fou part d'una prova pilot que va durar 10 sessions i que, després, vam repetir a Can Brians.

Com que als centres penitenciaris l'assistència és molt discontinua, tenim unitats de treball: del dia, de la setmana i del projecte, que durarà tres anys, a més de l'any que ha durat la prova pilot. Hem dissenyat dues fases: una primera de mediació en centres penitenciaris i una altra de creació d'una obra de teatre sobre la sexualitat de dones preses. Es dirà El cos detingut i comptarà amb la col·laboració del dramaturg Alejandro Curiel i de María Soler, integrant de l'associació cultural La Noia del Monyo. Ambdós són graduats de l'IT, en direcció escènica i estudis teatrals, respectivament. Per a la dramaturgia definitiva continuem el procés de mediació artística a diferents centres penitenciaris de Catalunya amb previsió de estrena per l'any 2026.

«S'HA DONAT SENTIT A LA FEINA QUE VAM FER I AL QUE VAM APRENDRE.»

HAS DISSENYAT ALGUN ALTRE PROJECTE D'INTERVENCIÓ COMUNITÀRIA DES DE LES ARTS ESCÈNIQUES? S'HA PORTAT A TERME?

Sí, però encara no s'ha portat a terme. Està pensat per fer-lo als instituts, amb alumnes d'ESO, i consisteix a treballar a partir de la narrativa d'autores i autors d'altres latituds per generar una reescriptura d'aquests d'acord amb les necessitats d'aquests joves i, una vegada fets, projectar-los en espais públics.

PER A QUIN PERFIL PROFESSIONAL PENSES QUE ÉS MÉS ADIENT AQUEST POSTGRAU?

En el terreny de la pràctica artística el postgrau és amplíssim. Tant se val que la persona vingui del món de la dansa, del circ, de la interpretació, de la dramaturgia, de les arts visuals... Fins i tot és adient per a persones que procedeixen de la sociologia o de la intervenció comunitària. A escala personal, crec que ha de ser gent que tingui la voluntat de treballar en equip, que desitgi trobar nous perfils, noves aliances... Com he dit, a l'hora de presentar un projecte a l'Administració és millor treballar en equip, perquè cadascú aporta allò en què és més fort.

RECOMANARIES CURSAR-LO?

Sí, i com més diversitat hi hagi entre les persones que el cursin i entre les que imparteixen el postgrau, millor, perquè l'enriqueix.

El **Postgrau en Arts Escèniques i Acció Social** forma part de l'oferta formativa de l'Institut del Teatre de Barcelona. Visita la [pàgina web del postgrau](#) per a més informació.